

عنوان مقاله:

تحلیل و بررسی نقوش جانوری نمادین و اسطوره ای دوره ساسانی (با تاکید بر نگارندها، گچبریها و مهرها)

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات باستان شناسی، دوره 12، شماره 2 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

نقیسه صداقت - دانشجوی دکتری باستانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات

غلامعلی حاتم - استاد گروه باستانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکز

علی اصغر میرفتاح - استادیار گروه باستانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات

رضا شعبانی صمغ ابادی - استاد گروه باستانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران

خلاصه مقاله:

دوره ساسانی آثار هنری بیشماری توسط هنرمندان خلق شده است که شامل انواع نقوش می باشد که در این پژوهش به بررسی نقوش حیوانی به دو صورت ۱- جانوران حقیقی ۲- جانوران اسطوره ای و ترکیبی و پی بردن به مفاهیم نمادین و اسطوره ای هر کدام می پردازد و سوال اصلی پژوهش این است که از کدام جانوران به صورت حقیقی و یا اسطوره ای و ترکیبی در نگارندها و گچبریها و مهرها استفاده شده و مفاهیم نقوش هریک در دوره ساسانی چه می باشد و هر کدام از این نقوش در کدامیک از این سه آثار هنری وجود دارد؟ هدف پژوهش به دست آوردن مفاهیم نمادین و اسطوره ای و دست بندی کردن این حیوانات در سه نوع آثار نگارند، گچبری و مهرهای دوره ساسانی می باشد. در نتیجه پژوهش به صورت جدولی در آورده شده است که نشان می دهد این نقشماینها با مفاهیم نجومی، کیهانی، زرتشتی و اساطیر ایرانی ارتباط دارند. به کارگیری نقوش جانوری متعدد به خاطر تجلی نویدها و نعمتهای زندگی بوده است که به شکل استعاره های بصری توسط هنرمند بیان شده است و هنرمند دوره ساسانی در نقشهای نمادین تمایلی به بیان واقعیت موجود ندارد بلکه هدفش پرداختن به پس پرده است. به طور کلی هر چه از زمان باستان به اواخر دورهی ساسانی نزدیکتر می شویم، تعداد آثار با نقشمایهی جانوران ترکیبی و نیز از جنبه خداگونه بودن آنها کاسته میشود و بیشتر با اساطیر ایرانی پیوند می یابند. تصویرپردازی در هنر ساسانی با توجه به دیدگاه در ایران باستان اهمیت خاصی می یابد.

کلمات کلیدی:

دوره ساسانی- نماد- نقوش جانوری - نگارندها، گچبریها، مهرها

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1200081>

